

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งประเมินการดำเนินงานของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.) ปีงบประมาณ 2534 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก โดยใช้รูปแบบการประเมินเคาน์เทแนนซ์ ของสเติก (Stake's Countenance Model) เป็นแนวทางในการประเมินโดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากร
2. รูปแบบการประเมิน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบโครงการและประธานกรรมการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.) สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ที่เข้าร่วมโครงการในปีงบประมาณ 2534 โดยจำแนกได้ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 34 คน
2. ครูผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 34 คน
3. ประธานกรรมการศึกษา จำนวน 34 คน

รูปแบบการประเมิน

ผู้วิจัยได้กำหนดเป้าหมายสิ่งที่จะศึกษา จำแนกตามโครงสร้างของรูปแบบการประเมินเกณฑ์เกณฑ์ของสเด็ก พร้อมทั้งกำหนดแหล่งข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงสิ่งที่จะศึกษา จำแนกตามโครงสร้างของแหล่งข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สิ่งที่จะศึกษา/แหล่งข้อมูล/เครื่องมือที่ใช้			
แผนงานหรือสิ่งที่คาดหวัง	สิ่งที่เกิดขึ้นจริง	มาตรฐาน	การตัดสิน
<u>สภาพน่า</u>			
1. วัตถุประสงค์ของโครงการโดยวิเคราะห์จากเอกสาร	- ความเข้าใจของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบต่อวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยใช้แบบสอบถาม	- ใช้เกณฑ์ระดับความเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการโดยได้จากแบบสอบถาม	- พิจารณาผลจากแบบสอบถามว่ามีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการอยู่ในระดับใด
2. ปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของโครงการที่คาด	- ปัจจัยพื้นฐานที่ทางโรงเรียนมีอยู่จริงในขณะดำเนินงาน โดยใช้แบบสอบถาม	- ปัจจัยพื้นฐานที่โรงเรียนควรมีโดยวิเคราะห์จากคู่มือแนวปฏิบัติ	- พิจารณาความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่มีความจริง

ตาราง 1 (ต่อ)

สิ่งที่จะศึกษา/แหล่งข้อมูล/เครื่องมือที่ใช้			
แผนงานหรือ สิ่งที่คาดหวัง	สิ่งที่เกิดขึ้นจริง	มาตรฐาน	การตัดสิน
<p>ว่าจะมี โดยใช้ แบบสอบถาม ผู้บริหารและครู ผู้รับผิดชอบ โครงการ <u>กระบวนการปฏิบัติ</u> กิจกรรมที่ทาง โรงเรียนคาดว่าจะ ปฏิบัติโดยใช้แบบ แบบสอบถาม ผู้บริหารและครูผู้รับ ผิดชอบโครงการ</p> <p><u>ผลผลิต</u> ผลของการปฏิบัติ กิจกรรมที่คาดว่า สามารถตอบสนอง</p>	<p>ถามผู้บริหารและ ครูผู้รับผิดชอบ โครงการ - กิจกรรมที่ทาง โรงเรียนได้ปฏิบัติ จริง โดยใช้แบบสอบ ถามผู้บริหารและ ครูผู้รับผิดชอบ โครงการและ ประธานกรรมการ ศึกษา</p> <p>- ศึกษาผลการปฏิบัติ ของกิจกรรมที่ได้ ดำเนินการ โดย</p>	<p>โครงการและ เอกสารที่เกี่ยวข้อง - ลักษณะกิจกรรมที่ ทางโรงเรียนควร จะปฏิบัติเพื่อตอบ สนองวัตถุประสงค์ ของโครงการ โดยวิเคราะห์จาก คู่มือแนวปฏิบัติ โครงการและ เอกสารที่เกี่ยวข้อง</p> <p>- ใช้ระดับการปฏิบัติ กิจกรรมที่ได้จาก แบบสอบถาม</p>	<p>การตัดสิน - พิจารณาความ สอดคล้องระหว่าง สิ่งที่คาดหวังกับสิ่ง ที่เกิดขึ้นจริงกับ มาตรฐานที่ควร จะเป็น - พิจารณาจากระดับ ผลของการปฏิบัติ ของกิจกรรมที่เกิด</p>

ตาราง 1 (ต่อ)

สิ่งที่จะศึกษา/แหล่งข้อมูล/เครื่องมือที่ใช้			
แผนงานหรือ สิ่งที่คาดหวัง	สิ่งที่เกิดขึ้นจริง	มาตรฐาน	การตัดสิน
ต่อวัตถุประสงค์ของ โครงการโดยใช้ แบบสอบถาม ผู้บริหารและครูผู้ ผลิตข้อโครงการ	ใช้แบบสอบถาม ความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครูผู้รับ ผลิตข้อโครงการ และประธาน กรรมการศึกษา		ชั้นจริงจากแบบ สอบถามตามความ คิดเห็นของผู้เกี่ยว ข้องกับโครงการ ในฐานะนักประเมิน ผลภายใน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งสามารถแยกออกได้
เป็น 2 ชุด ดังนี้คือ

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผลิตข้อโครงการ
ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับความเข้าใจวัตถุประสงค์
ของโครงการ

ตอนที่ 3 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่คาดหวังและสิ่งที่เกิดขึ้นจริง
ในด้านของปัจจัยพื้นฐาน กระบวนการปฏิบัติ และคุณภาพของผลผลิต

ตอนที่ 4 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติตามโครงการ

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามประชาชนกรมการศึกษา ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ในด้านของ

กระบวนการปฏิบัติและคุณภาพของผลผลิต

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการใน

การปฏิบัติตามโครงการ

วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการการศึกษา เพื่อพัฒนาหมู่บ้าน
ในเขตชนบท (กศ.พช.) สรุปลงเป็นเนื้อหาและโครงสร้างเพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามโดยยึดโครงการและแนวทางการดำเนินงานโครงการ
ที่ได้ศึกษาไว้

3. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความตรง
เชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

3.1 นายสุรศักดิ์ เลี้ยววิจิตร หัวหน้าฝ่ายงานวิชาการ สำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

3.2 นายยุทธพล สุวรรณภูมิวงศ์ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอวิเชียรบุรี สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์

3.3 นายสมาน บัวบาน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนรัฐประชานุสรณ์
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์

3.4 นายนิพนธ์ ชัยพิชิต ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอสูงเม่น สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแพร่

3.5 นายขวัญทอง สอนศิริ วิทยากรโครงการหมู่บ้านแผ่นดินธรรม
แผ่นดินทอง

4. ปรับปรุงแบบสอบถามแล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
เพื่อขอรับความเห็นชอบแล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก
2. ผู้วิจัยนำส่งหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและส่งแบบสอบถามไปยังศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบโครงการ เพื่อช่วยจัดส่งแบบสอบถามให้แก่โรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการการศึกษาเพื่อการพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.) ینگประมาณ 2534 และช่วยจัดเก็บแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยเดินทางไปรับแบบสอบถามที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 102 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผล

ในการวิเคราะห์และประเมินผลได้ประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินเคาน์เทนแนนซ์ของสตีค (Stake's Countenance Model) โดยจำแนกขั้นตอนของการวิเคราะห์และการประเมินผล เพื่อตัดสินคุณค่าออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลแมทริกภาคบรรยาย โดยแยกเป็น
 - 1.1 พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพน่า กระบวนการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติในส่วนของสิ่งที่คาดหวังคือ ความสัมพันธ์เชิงตรรก และในส่วนของสิ่งที่เกิดขึ้นจริง คือ ความสัมพันธ์เชิงประจักษ์
 - 1.2 พิจารณาความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 แผนภูมิแสดงการวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลในแมทริกภาคบรรยาย

2. การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลแมทริกภาคการตัดสินใจ แนวทาง การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลเพื่อการตัดสินใจนี้จะเป็นการเปรียบเทียบสิ่งที่เกิดขึ้นจริงกับมาตรฐานการดำเนินงานที่ควรจะเป็น ดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 แผนภูมิแสดงการวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลในแมทริกภาค การตัดสินใจ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล กระทำการวิเคราะห์ตามประเภทและลักษณะของข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านความเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการ และด้านความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบโครงการและประธานกรรมการศึกษาที่มีต่อคุณภาพของกิจกรรมที่ของโรงเรียนได้ดำเนินการ โดยได้ข้อมูลจากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และนำมาตรวจให้คะแนนดังนี้

เข้าใจ/คาดหวัง/ปฏิบัติมากที่สุด	มีค่าคะแนนเท่ากับ	5
เข้าใจ/คาดหวัง/ปฏิบัติมาก	มีค่าคะแนนเท่ากับ	4
เข้าใจ/คาดหวัง/ปฏิบัติปานกลาง	มีค่าคะแนนเท่ากับ	3
เข้าใจ/คาดหวัง/ปฏิบัติน้อย	มีค่าคะแนนเท่ากับ	2
เข้าใจ/คาดหวัง/ปฏิบัติน้อยที่สุด	มีค่าคะแนนเท่ากับ	1

แล้วนำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าคะแนนเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00 หมายถึง เข้าใจ/คาดหวัง/ปฏิบัติมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49 หมายถึง เข้าใจ/คาดหวัง/ปฏิบัติมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49 หมายถึง เข้าใจ/คาดหวัง/ปฏิบัติปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายถึง เข้าใจ/คาดหวัง/ปฏิบัติน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49 หมายถึง เข้าใจ/คาดหวัง/ปฏิบัติน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงตรรกและความสัมพันธ์เชิงประจักษ์

โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

3. การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง

โดยการคำนวณค่าร้อยละของความสอดคล้อง ส่วนผลการปฏิบัติทำการวิเคราะห์เนื้อหา

4. การวิเคราะห์ภาคการตัดสินใจ โดยคำนวณหาค่าร้อยละ

5. ด้านปัญหาการปฏิบัติตามโครงการทำการวิเคราะห์เนื้อหา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ

2. ค่าคะแนนเฉลี่ย

3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ โดยคำนวณค่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม จากค่าดัชนีความสอดคล้องจากสูตรของ โรวิเนลลี และ แฮมเบิลตัน (บุญเชิด ภิญญอนันต์พงษ์. 2527 : 69) คือ

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามกับ
โครงการ

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดของผู้ทรงคุณวุฒิ

N แทน จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

5. ค่าร้อยละของความสอดคล้อง ใช้สูตรดังนี้

$$\text{ร้อยละของความสอดคล้อง} = \frac{\sum f_{ij}}{N} \times 100$$

เมื่อ $\sum f_{ij}$ แทน ผลรวมของความถี่ด้านความคาดหวังกับสิ่งที่
เป็นจริงสอดคล้องกัน
N แทน จำนวนข้อทั้งหมด

